

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

9. In Festo S. Ioannis Evangelistæ, tripartita. Hic est discipulus ille, quem diligebat Iesus. Ioan. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Stephanus naceretur in coelis, & nos cum illo: tu natus es ad lachrymas, ut nos naceremur ad lachrymas: tu natus es ad mortem, ut nos naceremur ad vitam. Per facram ergo navitatem tuam, per infantiles lachrymas, per praesepium & lectulum amoris, per merita quoque & lapides Stephani servi tui, gratiam nobis impertire verae fidei, verae laetitiae, verae & aeternae vitae, in qua perenniter valeamus te videre, amare, laudare, & benedicere.

LECT. 9. IN FESTO S. JOAN. EVANG. tripartita.

Hic est discipulus ille, quem diligebat Iesus.
Ex Joan. 19.

Exordiū. T Estantur nobis sacrae litterae, quod Joseph plus ceteris fratribus à patre amaretur, tum ob morum & vitae innocentiam & castitatem, tum ob radiolos sapientiae emicantes in tenera ejus aetate, tum quod in senectute sua genuisset eum Neimpe nomen & memoria Patris in eo diutius conservari poterat, quandoquidem ceteris junior diutius victurus censebatur; eratque fructus ultimae aetatis parentum, qui carior esse solet, quia post illum alius non speratur. Hebraica lectio hic habet: *Eo quod esset filius senectutis*, id est, interprete Theodoro, & nonnullis aliis, eo quod esset senili modestia, prudentia, & moribus praeditus. Unde & Chaldaeus verit: *Quia filius sapientiae erat ei*. Propter has igitur rationes, dilecto filio suo Pater fecit *Tunicam Polymitam*, specialis amoris indicium; hoc est, Tunicam hincis diversi coloris variegatam, quae etiam variae virtutis in filio promicantis symbolum exitebat.

Figura. Dicamus similiter, Christum Dominum novos sibi filios duodecim generantem (hoc est duodecim Apostolos, sicut Jacob duodecim Patriarchas, de quibus *pro Patribus eius nati sunt sibi filii*) inter illos tenerimè dilexisse Joannem, aetate aliis inferioriorem, puritate & sapientia amabilem, eumque *Tunicam polymitam*, five varicoloris, adornasse in signum singularis dilectionis. Quapropter hoc est ejus speciale elogium in Evangelio expressum: *Hic est discipulus quem diligebat Iesus*. Varii itaque colores, quibus ejus tunica est intertexta, variae sunt virtutes & dona quibus effulsit anima. Hic porò quatuor colores in eo coruscantes specialiter describemus. 1. Color candidus effulget in ejus castitate. 2. Color violaceus coelestis Sapientiae. 3. Color aureus & flammans in ejus charitate. 4. Color purpureus & volens martyrii & patientiae.

PARS I. Primò igitur candor castitatis & virginitalis in ipso effulsi, quia à pueritia innocentissimè & castissimè vixit, illibatam aetatis florem conservans, sicut ad Apostolatam vocatus, illum Deo offerens & consecrans, virgoque per omnem vitam permanens, imitator Angelicae puritatis, ab Angelis honoratus. Unde cum vidisset Angelum praefulgidum, velletque eum adorare, audivit ab eo: *Videns spec-*

Spec. 19. velletque eum adorare, audivit ab eo: *Videns spec-*

ris, conseruus tuus sum. Fuit ergo ejus anima castissima velut tabella politissima, in qua Spiritus Sancti penicillus facile posset altissima quaeque celestia exprimere Sacramenta; unde & praecellit in hoc aliis Apostolis. Propterea de eo rectè etiam cantatur illud: *Eccoe puer meus electus quem elegi, posui super eum spiritum meum.* Specialiter enim electus & dilectus fuit à Christo propter castitatem & puritatem, propter quam & *Puer* à puritate dicitur, licet esset sicut Joseph *Filius senectutis*, hoc est, leni prudentia & modestia, senilibusque moribus praeditus. Propter castitatem etiam in cena in sinu Domini permixtus est ex singulari amore recumbere; sicque voluit decus Virginitatis Christus commendare, summum amoris indicium ac fomentum ei tenerimè exhibendo. Voluit quoque nobis notum esse, illos summo per Deo appropriare, & in illo quiescere qui sunt mundo corde. Unde & Sapiens dicit: *Qui diligit munditiam cordis, propter gratiam laborum suorum, habebit amicum Regem.* An non ideo Joannes habet Christum Regem adeo sibi amicum, adeo sibi familiare? O Apostole Christi beatissime, quomodo te diligat, qui tanto sublimat honore! O utinam merer eum illius dulcissimos pedes osculando lachrymis rigare in cuius pectore tu meruisti dormire! O quam bene quiescebas, dum super illud pectus castissimum castissimus Discipulorum cum dilectione tenerrima & castissima recumbebas!

Uterius, propter eximium castitatis donum non solum à Christo dilectus fuit in vita, sed etiam illi in morte Matrem Virginem tanquam Virgini commendavit, depositum omnium depositorum preciosissimum & charissimum, pignusque amoris sacratissimum. Sic Officium Gabrielis Archangeli quadam ratione sortitus est Joannes, Angelus non natura, sed puritate: quia & Praeco Christi & Virginis custodes exiit à morte Christi. Idem Christum post Resurrectionem apparentem Discipulis piscantibus primus agnovit, dicens: *Domine es!* Quod quidem S. Hieronymus virginitalis merito adscribit: dum lib. 1. contra Jovinianum, scribit: *Solus virgo virginem agnosce*. Et alibi iterum: *Prior virginis virginalis corpus agnosce, & alius indicavit.* Denique castissimus hic Discipulus & Virgo, specialiter meruit agnoscere & videre virgines proximas Agno, ipsum quocumque sequentes, & canticum novum, quod nemo potest alius cantare, decantantes. Et hoc canticum modo cantat cum illis proximus throno & Agno, Stola candida virginitalis gloriose amictus, candida & liliata Virginum corona decoratus.

Adamas hic, S. Joannem ita castitatis praerogativa & gloria excellere, ut specialis etiam Mediator, Adjutor, Custos, virginitalis vel castitatis sitis S. coletibus à Deo censetur destinatus. Propterea Joannes S. Edwardus Anglorum Rex singulariter eum colebat, ita ut nunquam eleemosynam denegaret, eam in nomine S. Joannis Evangelistae petenti.

Adamas hic, S. Joannem ita castitatis praerogativa & gloria excellere, ut specialis etiam Mediator, Adjutor, Custos, virginitalis vel castitatis sitis S. coletibus à Deo censetur destinatus. Propterea Joannes S. Edwardus Anglorum Rex singulariter eum colebat, ita ut nunquam eleemosynam denegaret, eam in nomine S. Joannis Evangelistae petenti.

1. In vita Christi.

2. Etiam in morte Christi.

1. In vita Christi.

2. Etiam in morte Christi.

1. In vita Christi.

2. Etiam in morte Christi.

Cum autem peregrinus quidam absente camerario
 eam in hoc nomine urgeter expostulasset à Rege,
 nec quicquam aliud in promptu haberet, annulum
 pretiosum ei dedit. Accidit postmodum Anglos
 duos ad adorandum Salvatoris sepulchrum Hiero-
 solymam proficisci, iisque aberantibus à via So-
 lem deficere, nocte obscurissima superveniente.
 Cum verò venerit quo se verterent, apparuit il-
 lis senex venerabilis, qui eos ad civitatem reduxit,
 & hospitio excepit. Mane facto, egressis de civitate
 dixit lenex: *Viri fratres, cum summa prosperitate vos*
patriam repetituros non dubitatis, Prosperum iis fa-
ciat Deus, & ego ob amorem Regis vestri in omni via
firmabo super vos oculos meos. Ego sum Apostolus Io-
annes, qui Regem vestrum ob meritum castitatis
summa dilectione complacet. Hunc ergo annulum,
quem mihi in habitu peregrino apparenti tribuit, re-
perit, denunciantes ei dicim obitus sui instare, intra
sex menses eum visitans visitabo, ut metum sequatur
Agnum quocumque erit. Sic disparuit, & illi prospere
ad patriam redeuntes, Regi quæ audierant, re-
tulerunt.

Sic & B. Coleta Reformatrix Clarissarum, quia
 virginitatem colebat. Sancti Joanni mirè afflicta-
 tur, ut ipsius meritis hunc thesaurum conservaret.
Vide Sur. 6, Mart. Quapropter quodà die ad eam venit, an-
 nulum aureum ei ex parte Sponsi sui deferens, in
 signum sponsaliorum & testimonium castitatis.
 Illa recepit hunc annulum summa cum reverentia,
 diligentiissimeque cum humilitate & timore illum
 adiecerat. Cumque incidisset ei cogitatio, ut an-
 nulus ille auro vel argento altero cooperiretur,
 non inventus fuit Auriferus illius, qui id posset.
 Nonnulli Patres Ordinis S. Francisci annulum il-
 lum cum summa consolatione contemplantur, ejus
 potissimum Confessarij. Cumque illos mitteret ad
 longinquas regiones pro gravibus negotijs, hunc
 annulum eis ceterò tradebat, sicq; iter sine pericu-
 lis conficiebant.

Itaque hunc castitatis amatorem & adiutorem
 Apostolum intueri & colere vos decet, ó adolescé-
 tes & adolefcentulae, ut saltem usq; ad sacrum ma-
 trimonium vinculum puros vos & castos conservetis
 nec cor aut corpus impudicitia contaminetis, & i-
 dolo Veneris consecretis. O felix & potens ejus pa-
 trocinium, & dilectio erga zelatores castimonie &
 puritatis! O color candicans castitatis, merito insi-
 Joanne contemplandus, ad amandum, imitandum;
 quando quidem propter eum dicitur: *Hic est discip-*
ulus ille quem diligebat Iesus.

Pars II.
De S. Io-
annis ca-
lissi sapi-
entia.
 Secundus color effulgens in S. Joannis polymita
 Tunica violaceus est, qui Doctoribus solet at-
 tribui in signum doctrine & sapientie. Fuit autem
 S. Joannes electus à Domino Apostolus, & ideo
 Orbis Doctor ab eo inauguratus, fuit Evangelista
 & Propheta, sapientia divina supra ceteros Pro-
 phetas & Evangelistas à Domino adornatus. Hanc
 toto Orbe cum admiratione profudit, de Christi

divinitate, de Verbi æterni origine, de spiratione &
 processione Spiritus Sancti, de S. Trinitate & Uni-
 tate, de Prædestinationum signatione, de Martyrium
 & Virginum gloria, de Jerusalem cælesti, de futu-
 ris Ecclesie persecutoribus, de triumphis contra
 Antichristum & hostes Ecclesie, sapientia admira-
 bili differens sublimitate & luculente, tum in Apo-
 calypsi sua, sive libro Revelationum, tum in Evan-
 gelio suo, quod mysterijs abundat, & alia excedit
 Evangelia. Quapropter inter quatuor illa animalia
 mytica, quæ divine glorie currum apud Ezechie-
 lem stipare visa sunt, Joannes Aquila comparatur,
 quia alios Evangelistas sublimitate superat, & qua-
 si Aquila sublimissime in cælum volat. Hoc expre-
 sè nobis explicat S. Augustinus tract. 36. in Joannem,
 dum ait: *S. Joannes Apostolus non immerito A-*
quila comparatus alius multoque sublimius alius
predicationem suam erexit, sicque corda nostra etiam
erigit voluit. Nam alij Evangeliste tanquam cum
Homine Domino in terra ambulavit, de Divinitate
eius pauca dixerunt; iste autem, quasi pugnax in ter-
ra ambulare, sicut in exortio sui sermonis intonat,
erexit se non solum super terram & super omnem am-
bitum aeris & cæli, sed super omnem etiam exerci-
tum Angelorum, omnemque constitutionem inossi-
bilium potestatum, & pervenit ad eum per quem facta
sunt omnia dicens: In principio erat Verbum, &
Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum,
Hicq; sublimitati principij cetera congrue prædica-
vit. Hæc ille.

Ezech. 1.
Cur A.
quila cõ-
paratur.

Doctrina
S. Joannis

O quam vera, quamque sublimis sapientia elici
 potest ex S. Joannis scriptis sacratis, sive ex Evan-
 gelio, sive ex Epistolis, sive ex Apocalypsi & Reve-
 lationibus ejus. Docet enim continuò nos relictis
 tenebris, relictis carne & sanguine relictis terra &
 terrenis, ad spirare adoptionem filiorum Dei, ad vi-
 tam, lucem, gratiam, veritatem, gaudium in spiri-
 tu, dilectionem & charitatem perfectam, cum cog-
 nitione Jesu Christi, in quo est vera vita & sapien-
 tia. Quid enim aliud ubique reperit & inculcat, sive
 in Evangelio, sive in Epistolis suis. Quid aliud do-
 cet in Apocalypsi, nisi ad spirare & mente contem-
 dere ad thronum Dei, & consortium Agni, ad con-
 sortium Angelorum, & Seniorum, & millium si-
 gnatorum, ad palmam Martyrium, ad canticum
 Virginum, ad lauream & candidam vestem Beato-
 rum, ad lignum vite, ad fontem aquarum viventi-
 um Agni, ad Jerusalem cælestem, ad beatam vi-
 tam & felicitatem æternam? Et numquid in harum
 rerum contemplatione & gustu vera consistit sa-
 pientia? Felix ergo, qui verba Joannis & sapientia
 fonte deprompta legit & audit, gustat & ruminat,
 servat & adimplet, sicut & in Apocalypsi ipsemet
 ex ore Christi scripsit: *Beatus qui legit & audit ver-*
ba prophete hujus, & servat ea, quæ in ista scripta-
sunt: tempus enim prope est.

Apoc. 13.

Doctrina
S. Joannis

Quod si queras, unde S. Joannes tantam sapien-
 tiam præ ceteris Evangelistis & Apostolis hauserit,
 non responderent SS. Patres, illum cum

hausisse ex sinu & pectore Domini, in quo recubuit: tibi enim erat fons suavissimus & inexhaustus totius celestis sapientie. Sicut Unigenitus, qui est in sinu Patris, ex illo sapientiam æternam hausit: ita & ipse permittit in sinu suo Joannem quiete dilectum instar Unigeniti sui, ut ex illo partem etiam sapientie de promeret, quam in alios refunderet, & communicaret abunde. Audi sancti Augustinum, de Joanne Evangelium scribente, sic scribentem: *Hic vultabat, quod biberat, Non enim sine causa in illo ipso Evangelio narratur, quod supra pectus Domini in convivio discumbere: De illo pectore in secreto biberat, sed quod in secreto bibis, in manifesto eructavit, ut perveniat ad omnes gentes non solum incarnatio filij Dei, passio & resurrectio, sed etiam quod erat ante incarnationem, Verbum Patris, Verbum Patriæ, coeternus generanti, æ-*

S. Joannes qualis ei à quo missus est. Hic est igitur Discipulus Trinitatis, quem diligebat Jesus, qui ab eo electus est Sacrosanctæ Trinitatis Secretarius, cui ideo revelata sunt secreta celestia, fluentiaque Evangelij de ipso Domini pectoris fonte potavit, ut Ecclesia canit de ipso.

Angeli admirabili.

Audi & S. Chrysostomum hunc sapientie decorem & colorem in S. Joanne describentem, non solum hominibus sed & angelis admirabilem. Sic enim ait præfatione in Evangelium S. Joannis: *Procedit Joannes, non personatus, non aureo ornatus vestimento, sed sola purissima veritatis decore intertextus & distinctus amictus progreditur.* Cujus proscenium est universum cælum, theatrum orbis terrarum; spectatores auditoresque omnes Angeli, & quicumque homines Angeli sunt, aut fieri desiderant. Hi dumtaxat ejus harmoniam audire possunt. Ipsi enim Angeli, Cherubim & Seraphim, nobiscum per Joannis vocem didicerunt que cognovimus. Hoc enim ait Paulus: *Et innotescat Principatibus & Potestatibus in celestibus per Ecclesiam multiformi Sapientia Dei.* Huc enim Apostolo supernæ adfuerit virtutes, ejus animæ pulchritudinem, sapientiam, & speciem virtutis admirantis, per quam ipsum simul hausit Christum. Hæc & plura alia ibidem S. Chrysost. significans Angelos nonnulla didicisse à Joanne, ideoque avidè & cum admiratione audisse eum, sive Evangelium, sive Apocalypsim intonantem.

S. Joannes. Addunt ex Metaphraze nonnulli interpretes legis novæ S. Joannem, dum scripsit Evangelium, quasi alterum Moysen legem novam cælitus accepturum, ser Moyses ascendisse in verticem montis, & elevatis manibus mentem à sensibus abstraxisse: *Tuncque horrenda tonitrua, terrores, & fulgura, huiusmodi que antea Moysi legem recipienti contigerant, facta sunt. Ad extremum tonitrua in vocem exprimuntur atque resonant: In principio erat verbum.* Atque adeo forsitan Joannes & frater suus Jacobus nomen excelsum sortiti sunt à Domino, ut *Banerges* vocarentur, hoc est *Filij Tonitrua*. Quod certe specialiter S. Joannes operatus est, cuius predicatio tum velut

tonitruum, vitæque fulmen, percellens hæretico Christi hostes fulgore suæ sapientie & virtutis, itoque zelo admirabili. Patet ergo ex his quam merito de hoc Discipulo quem diligebat Jesus, Ecclesia illud canat: *o medio Ecclesia aperuit ei os, & implevit eum Dominus spiritu sapientie & intellectu, Scilicet gloria induit eum.*

Ecclesiast.

Tertius color effulgens in Joannis Scola polymita & gloriosa, color aureus est & flammans charitatis ardoris. Non enim solum fuit Discipulus quem diligebat Jesus, sed etiam fuit Discipulus ille qui specialiter diligebat Jesum, & animas in Jesu. Quapropter adeo saepe dilectionem inculcat, & de charitate adeo libenter loquitur. *Qui manet in charitate, inquit, in Deo manet, & Deus in eo, Deus Charitas est.* Item: *Diligamus eum, qui libi, prior dilexit nos.* Item: *Videte qualem charitatem dedit nobis, ut filij Dei nominemur & simus.* Ipse quoque ultimum Christi sermonem, charitatis pleam & ardoris, nobis tradidit, ut ad amorem & dilectionem rependendam nos animaret erga eum, *quis cum dilexisset suos, in suam dilexit eos nos autem sumus de numero illorum, quos dignatur suos appellare.* Neque solum dilectionem Dei & Christi commendat Discipulus hic, quem diligebat Jesus, qui diligebat Jesum, sed etiam continuo inculcat, & cordibus nostris imprimere precepit dilectionem proximis mutam, per Jesum & in Jesu continuandam: *Filii, non diligamus verbo neque lingua, sed opere & veritate.* Item: *Qui non diligit, manet in morte.* Hæc frequentissime repetit in epistolis suis. Denique, tota vita non aliud voce & opere respirasse videtur, quam charitatem Dei & proximi. Unde jam decrepitus & sepulchro vicinus, cum non posset in plura verba vocem contexere, per singulas Ecclesiarum collectas non aliud dicebat, quam *Filii, diligite in vicem.* Rogatusquæ à discipulis, cur adeo frequenter id repeteret, respondit: *Quia præceptum Domini est, & si solum fiat, sufficit.* Fuit ergo S. Joannes non solum Cherubim scientiæ & contemplatione, sed etiam Seraphim ardore & amore. Dilixit Christum perfecte, pro quo reliquit omnia, & affectum omnem deseruit, perfectam sequelam retardantem. Dilixit vivente, in sinu ejus quiescens quasi filius in sinu patris dilectus. Dilixit morientem, ad mortem usque ei assistens in cruce, corde cum ipso crucifixus. Dilixit mortuum, dum currit ad monumentum, & ipsum post resurrectionem agnovit. Diligit nunc æterno amore æternum viventem. Ergo merito ei pro duplici Elogio adscribimus,

Par. III. De S. Joanne ardenti charitate.

1. Joan. 4.

1. Joan. 3.

1. Joan. 3.

1. Joan. 3.

Ibid.

S. Hier.

Hic est Discipulus, quem diligebat Jesus. Hic est discipulus, qui diligebat Jesum. Aperire secreta, signum est specialis dilectionis, sicut Sampsoni dicebat Dalila: Quomodo dixi, quod ludium amas me, cum animus tuus non sit mecum? Per eres 16. vices in carceres, & noluisse mihi dicere, in quo sic

fit maximam tuam fortitudo. Cum ergo sua secreta Dominus Joanni familiarissime aperuerit, verè Discipulus est, quem diligebat Iesus. Sed inde fit consequens ut Iesum diligat, & animas in corde Iesu requirit, qui recubuit in pectore. Unde pulchre S. Gregorius Nyllenus hom. 1. in Cant. sic de eo loquitur: *Verbi amariis ubera, qui supra pectus recubuit & veluti quandam spongiam cor suum apposuit fontem vita, & ineffabiliter repletus mysterio Christi nobis quoque exhibet mammillam à Verbo impletam, nosque implet bonis, quæ ei à fonte sunt indita.* Hæc ille. Uberta ergo amoris exhibet Joannes, & semper de amore loquitur, quasi eductus inter ubera amoris Cui conformè est quòd de eodem dicit S. Petrus Damiani, divinitus factum esse, *ut plus a deo S. Ioh. marei, qui plus amabatur, & qui primus erat in Redemptori amore, præcipuus fieret in frateris charitate.* Cor ergo eius velut divini fornax amoris, per omnem paginam, quasi per qualdam rimas, charitatis videtur fundere scintillas & vapores, Et quia fuit discipulus amoris & pectoris, ideo ad eum spectabat differere de vulnere amoris, quod Christus circa cor in cruce passus fuit. Hoc enim eialij Evangelistæ referarunt, ut notat Sanctus Augustinus.

Sed quæres, an Petrus Joannem non superarit in amore? & an à Christo magis amatus non fuerit, cui toties dixit: *Dilige me plus hu. Pasce agnos, pasce oves meas.* Respondeo: Scimus, quod uterque excellentem gradum amoris divini affecutus fuerit: uter autem alterum præcellat, novit ille, qui donum amoris eis infudit secundum mensuram donationis & gratiæ suæ. Hoc interim possumus dicere, quod plus tenacitudo & familiaritatis exhibuit Joanni in amore Christus. Neque tamen propter hoc Petrus in gradu amoris necessario est præferendus. Sicut licet ultimo genitum pater tenerrime amplectatur, iudiciumque plurima familiaritatis & benevolentiae ac amoris ei offedat, non sequitur tamen, quod eum primogenito præferat: quandoquidem primogenito primatum honoris defecit in familia, primatum quoque hæreditatis in paternâ successione. Sic primatum honoris scimus delatum Petro in familia Christi, primatum autem tenetæ & familiaris dilectionis Joanni: quandoquidem de eo dicitur: *Hic est Discipulus quem diligebat Iesus.* Uterque autem, si interrogatus fuisset à Domino: *Dilige me plus hu.* non aliud respondere potuisset, quam illud, quod Petrus respondit: *Tu Iesu Domine, quia amo te.* Interim Joannes rectè dicitur: *Benjamin adolescentulus in mentis excessu, rectè dicitur Benjamin amantissimus Domini, habitans cõsilienter, & requiescens inter humeros ejus, rectè dicitur Ioseph amantissimus cui præ dilectione paternam specialem diversi coloris fecerit, in quacolor igneus & flammans, colorque aureus charitatis eminet.*

Quartus color est fulgens in Joannis stola polymita est purpureus & rubicundus, designatque ejus patientiam, & mariaris participationem, Ipse etenim tamquam specialis amicus Sponsi non potuit non ejus insignijs & coloribus symbolicis participare, quapropter candidus est & rubi: id est, sicut Ecclesia Sponsus Christus, à quo ita dilectus fuit, & favore speciali adornatus. Et licet martyrio vitam non finierit, martyrium tamen longum pro Christo subisse certendus est, tum tota vita, tum maxime, cum in insulam Patmos pro fide relegatus fuit ab Imp. Domitiano, ubi multa pro Christo passus incolas ad fidem convertit; tum denique, quando Romæ ab eodem Domitiano in dolium ferventis olei immisus fuit. Cujus rei memoria perlat sacello celebri eo in loco erecto, ubi etiamnum certitur Joannes depictus in pariete in dolio olei bullientis, cum hac inscriptione: *Ioannes Christi Apostolus, Evangelista, Prophetæ & Martyr, è dolio ferventis olei vegetior exivit.* In adverso pariete addit hoc Epigramma.

Martyrii salicem bibit hic Athleta Ioannes, Præcipuus Verbum cernere qui meruit. Verberat huic fuisse Proconsul, forficet tandem. Quem fervens oleum ledere non valuit. Conditur hic oleum, dolium exuor atq; capilli. Quæ conferantur in chrysa Romæ tibi.

PARS IV.
De patientia & martyrio S. Joannis Cant. 38

Passio.

Aboc. 14.

Ex quo colligimus Joannem etiam tunc propter Christum fugitatum fuisse, & attonsum, per ignominiam, sicque relegatum in Patmos insulam. Et propterea scribit Christianis persecutionem patientibus: *Ego Ioannes frater vester, & particeps in tribulatione, & regno, & patientia in Christo Iesu, fui in insula, quæ appellatur Patmos, propter verbum Dei, & testimonium Iesu, ubi Græcæ habet Lectio: Propter martyrium Iesu.* De hac re loquens S. Brigidalib. 4. Revelat. cap. 1. dicit sibi apparuisse S. Joannem monentem continere omnia quæ sunt sæculi, nec pluris ea facere, quam siliquas porcorum, sed sequi viam Crucifixi, quæ licet in principio angusta, in fine angusta est, lata & gaudio plena. Hic autem verbis S. Joannes eam alloquebatur: *Ego sum ille qui scripturam auream plenius agnovi, & agnosendo augm. entavi. Ego sum nudatus ignominiosè, sed quia patienter sustinui, Deum vestris animam meam veste in mortali. Ego etiam fui in insula oleo, ideo nunc gaudeo oleo lactis sempiterno. Ego in super post Matrem Dei levissima morte devitavi transivis, quia custos Matris Dei factus fui. It. cap. 23. refert ipsa se audisse Beatam Virginem S. Joannem dicentem: Tu inter Apostolos mihi vicinior appropinquasti, majoraque signa dilectionis experius es præ aliis, & amarior tibi filij mei passio facta est, quam præ cæteris claris assepeisti. Et quia præceteris fratribus tuis longius vixisti, & inter eos quasi Martyr fusti; ideo placuit Deo te vocare de mundo morte levissima post me, quia Virgo Virginitatis commendata Non ambigimus igitur Joannem mortuum esse naturali morte, non violenta, cuius*

dx. 100.

& scellum tamquam post mortem æterna beatitudine donari celebrat Ecclesia. Unde nec venturum cum Enoch & Elia in fine sæculi, asserimus in Horro Pastorum; tom. 1. tract. 3. lect. 29. in fine, ubi etiam respondimus ad argumentum eorum qui hoc asserunt, & necdum mortuum dixerunt. Il- luc Lectorem remittimus.

Merito
virgini-
tatis illa-
sus in oleo
ferventi.
Dan. 3.

Lib. 2.

Quod autem illæsus & illibatus exivit ex ago- ne martyrij, si ve ex doleo ferventi olei, hoc luben- ter merito virginittatis ejus adscribimus. Sic quod Daniel & pueri in fornace Babylonis ab igne lædi non potuerint, castitati adscribit S. Hieronymus in lib. cont. Jovinianum, Epiphanius quoque & Do- rotheus in vita Danielis. Sic quoque & Amb. lib. de Virginibus virginittati S. Thecla: attribuit, quod leones eam attingere ausi non fuerint. de qua re sic eleganter loquitur: *Cernere erat lingentem pedes be- stiam cubitare homini, muto restificantem sono quod sacrum violare corpus virginis non possit. Adorabat ergo prædam suam bestia, & propria obliu nature, naturam induerat quam homines amiserant. Vide- res quædam naturæ transfusione homines feritatem indulos, sciviam imperare bestia, bestiam exosculan- tem pedes virginis, docere quid homines facere debe- rent. Tantum habet virginittas admirationis, ut eam etiam leones videntur. Docuerunt religionem, dum adorant Martyrem, docuerunt etiam castitatem dum virginis nihil aliud nisi plantas exosculantur demer- sis in terram oculis, tamquam reverendantibus, ne- mas aliquis vel bestia virginem nudam videret. Hæc S. Arabi. Cui conformiter loquitur S. Gregor. Nazianz. in præc. ad virt. loquens de eadem S. Thecla non solum à leonibus, sed etiam ab igne illæsa. Sic enim canit:*

*Quis Theclam necu eripuit flammaque periclo
Quis validos unguis unxit, rabiemque ferarum?
Virginittas. O res omnimirabilis ævi!*

Idem ergo dicimus de S. Joanne illeso ab igne & oleo bullente; ignem nimirum tantæ integritati & castitati non potuissent nocere divina protegente gratia. O castitas & virginittas honore digna, quam & inanimis honorant creaturæ: Unde & hic dicere possumus, quod S. Hilarius de igne & pueris baby- lonijs: *Quantum lætitia in præsentis obviunt merita religionis, & privilegia sanctitatis & castitatis? Ecce horrendum noscitur quid anhelantur globi, & per qua- draginta cubitos extrinsecus ebullientes, arviunt, & intus parent. Extra fornacem saltem ignis irascitur & intus in fornace amulatur. Torquet potius ignis ebulliens Joannis tortores, & parit ejus fan- ctitati & carni, eumque reddit pulchriorem & ve- getiorem.*

Ex his omnibus elucet, cur S. Joannes in sym- bolum specialis dilectionis, à Patre æterno, & à Je- su Christo tunica polymita, instar Joseph, adorna- tus depingatur. Fuit enim puritate Virgo & Ange- lus: fuit dignitate Apostolus: fuit sapientia Evan- gelista, Prophetæ, Theologus; fuit ordine Sacra- dos & Hierarchy, si ve Sacerdotum Princeps; fuit

dilectione specialis Discipulus & cordis filius: fuit secretorum omnium divinarum factus à Jesu con- scius, & Matris custos constitutus, fuit denique charitatis ardore amator Christi & animarum in Christo dilector eximus: fuit patientia admirabilis Martyr, Coniors & Testis passionem Christi præ- clarus.

Concludamus igitur, & ad eum vochem & vo. Conclu- ra cordis converentes dicamus: O beatiss. flo. me Joannes, quandoquidem nunc de peccatore Do- mini, & de fonte vitæ ad satietatem bibis, impetra nobis tuis meritis & intercessione vel stillam de il- lo suavitatis fonte, ut veram gustemus vitam in suis stillis: dijs stillantibus super terram, super cordis nostri aridam. Impetra nobis veram sapientiam & fidem, quam tamquam Apostolus, Evangelista & Prophetæ Evangeliceus, jugiter docuisti & confir- masti, ut sciamus, & cognoscamus, & efficiamus, secundum monita tua, que oportet fieri cito. Impetra nobis puritatem & castitatem, qui modo ambu- las in albis, & sequeris Agnum quocumque ierit, cum choris Virginum, Primicærus & Choragus. Impetra nobis ardorem Dei & proximi charita- tem, quam non solum lingua sed opere & veritate exhibuisti usque ad ultimum spiritum vite: fac ut hujus tuæ charitatis imitatores simus, non in tene- bris, sed in luce, ambulantes, in dilectionis lumine clari. Denique, impetra patientiam & constan- tiam in tribulationibus hujus sæculi, ut tandem tecum victores, Deo & Regi nostro fideles, accipiamus Vestem candidam, Nomen novum, Calculum candidum, Lignum vite, Mannam abconditam, Ste- llam matutinam denique Coronam vite, que in li- bro illo Revelationum tuarum asseruisti præparata esse his qui vicerint, & fideles fuerint usque ad mortem, ut tunc sedent in throno cum filio Dei, & glorificent Patrem in sæcula sæculorum.

DE SS. INNOCENTIBUS.

Lect. 4.
triparti-
ta.

*Hi empi sunt de terra primitiæ Deo & Agno.
Apoc. 14.*

Quam verum sit illud Sapientis: *Non est sapien- Pars I. tia, non est prudentia, non est consilium contra Deo pro- Dominum, varijs potest facere Scripturæ exemplis hanc demonstrari.*

1. Cur Esau primogenitus, Patri suo gratus spe- *Christi in* cialiter vocatus à Patre jam præ senio deficiente, ut à Deo de- *Ægyptum* benedictionem primogeniture acciperet, illam ta- *creta.* men non accepit? Quid est quod frater ejus Jacob eam præcipit, ad vehementem stuporem usque ad- mirante Patre, quod circa se & filium quem illico benedixerat, gestum fuerat? *Provi. 21.* *non est prudentia, non est consilium contra Domi- num.*

2. Cur idem Esau nocere non potest fratri suo, licet rugiens, licet fremens præ invidia & furore, ac di-